MÉNĚ DĚTÍ
STEJNÁ INFRASTRUKTURA

MENŠÍ ROZPOČTOVÝ PROSTOR.

Jak se nízká porodnost může promítnout do rozpočtu obce během příštích 5–10 let

Ing. Filip Hrůza, Ph.D., Ing. Lucia Hrůzová
Institut veřejné správy ECON MUNI

Silné ročníky se v nejbližší dekádě nevrátí.

ČSÚ: skutečné narozené děti; MŠMT: říjnová projekce do roku 2035.

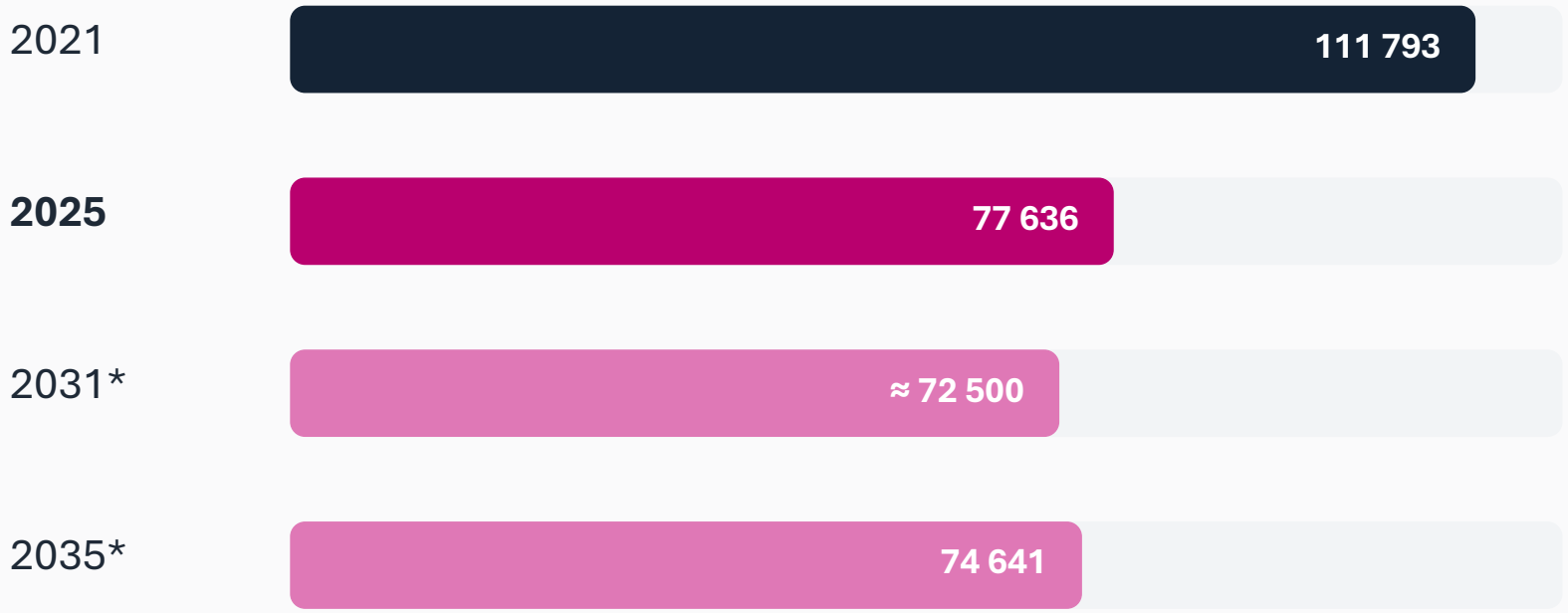

−35 %

narozených 2021 → 2031*

Po roce 2031 mírný růst

***Projekce, nikoliv skutečnost. Výsledek závisí na předpokladech o plodnosti a migraci.**

Zdroj: ČSÚ, živě narození 2021 a 2025; MŠMT, analytická zpráva říjen 2026, s. 5.

Pokles kolem 40 % už v některých územích nastal.

Srovnání počtu živě narozených v letech 2019 a 2025 – stejné období pro všechna území.

SO MIKULOVSKO

−43,5 %

narozených dětí 2019 → 2025

SEMILY

−39,0 %

narozených dětí 2019 → 2025

KRNOV

−42,8 %

narozených dětí 2019 → 2025

Pokles porodnosti kolem 40 % není hypotéza – v některých územích už nastal.

Zdroje: analýza SO Mikulovsko; ČSÚ – živě narození (Semily, Krnov). Období 2019–2025; území nejsou reprezentativním vzorkem ČR.

Děti ubývají postupně. Náklady reagují pomaleji.

Slabší ročníky mění naplněnost škol; příjmy z RUD jsou citlivé na počet dětí a žáků.

2021–2025
NAROZENÍ
Slabší ročníky už existují

→

2025–2030
MATEŘSKÉ ŠKOLY
Pokles už probíhá

→

OD ROKU 2028
ZÁKLADNÍ ŠKOLY
Slabší 1. třídy, pak celá ZŠ

PŘÍJMY OBCE — ↓ při stejné sazbě

Školská složka RUD

- Závisí na přepočteném počtu dětí a žáků.
- Neúčelový daňový příjem obce.

VÝDAJE ZŘIZOVATELE — → klesají pomaleji

Provoz školy

- Nepedagogičtí pracovníci – od roku 2026 je hradí obec.
- Budova, úklid, správa, údržba, energie…

Časování je orientační a ovlivní je migrace a odklady. Zdroj: ČSÚ; MŠMT – financování nepedagogické práce a RUD 2027.

Za 10 let o 27,5 % méně dětí. Náklady však nezmizí.

Ilustrativní scénář obce: 60 dětí MŠ a 180 žáků ZŠ v roce 2026; nejde o projekci konkrétní obce.

POČET DĚTÍ A ŽÁKŮ

	2026	2031	2036
MŠ	60 výchozí	45 −25 %	43 −28 %
ZŠ	180 výchozí	165 −8 %	131 −27 %

Počty MŠ a ZŠ: ilustrativní scénář inspirovaný projekcí MŠMT.

ŠKOLSKÁ SLOŽKA RUD

Model při stejné sazbě roku 2027 | mil. Kč/rok

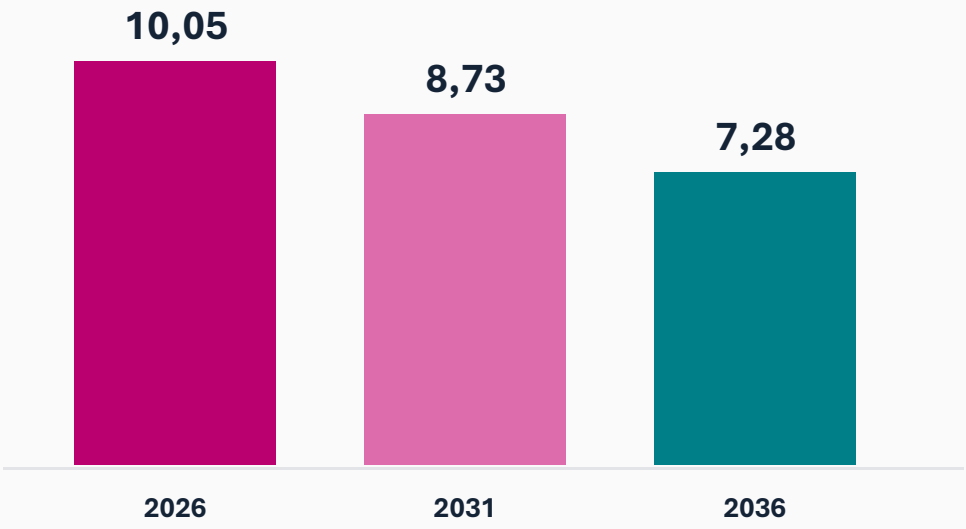

PŘÍJMY Z RUD

−2,77 mil. Kč/rok

PROVOZNÍ VÝDAJE

Při stejné síti škol zpravidla klesají pomaleji.

RUD = (1,2 × děti MŠ + žáci ZŠ) × 39 871 Kč. Ilustrační přepočet při sazbě 2027, nikoli předpověď budoucích příjmů.

Porodnost nezměníme. Strukturu nákladů můžeme.

Úspora vznikne až změnou skutečných procesů, kapacit nebo využití budov.

01

Podpůrné agendy

Sdílet účetnictví, údržbu, administrativu a další služby.

02

Provoz a stravování

Přizpůsobit třídy, úvazky a provoz jídelen; zvážit společné stravování.

03

Sloučení / svazkování škol

Spojit řízení škol nebo je společně zřizovat s dalšími obcemi.

04

Spádovost a dostupnost

Lépe využít kapacity a koordinovat spádovost i školní dopravu.

05

Budovy a investice

Využít volné prostory, šetřit energie a přehodnotit investice.

Sloučení ani svazková škola samy o sobě úsporu nezaručí. Rozhoduje reálná změna provozu.

Varianty jsou ilustrativní; skutečné finanční efekty je nutné spočítat pro konkrétní síť škol.

Změna může přinést i příležitosti.

Co mohou jednotlivé kroky přinést zřizovateli – nejen v podobě úspor.

OBLAST	PŘÍLEŽITOST PRO ZŘIZOVATELE		
01 **Podpůrné agendy**	Sdílená administrativa může šetřit náklady	Méně administrativy pro ředitele	Dostupnější IT, účetnictví a BOZP
02 **Provoz a stravování**	Jídelna může vařit i pro veřejnost	Jedna kuchyně pro více škol (ostatní jen výdejna)	Společné nákupy potravin a vybavení jídelen
03 **Sloučení / svazkování**	Pracoviště mohou zůstat v obcích	Sdílení učitelů i specialistů (psycholog, spec. pedagog)	+20 % RUD na žáka ZŠ zřízené více obcemi společně
04 **Spádovost a dostupnost**	Dohoda obcí o podílu na nákladech školy	Plánování kapacit v mikroregionu	Koordinace školní dopravy a zápisů
05 **Budovy a investice**	Prostory pro dětskou skupinu, ZUŠ, komunitu	Nestavět kapacity, které nebudou potřeba	Úspory energií snižují fixní náklady

Nestačí spočítat děti. Potřebujeme znát celý systém.

Metodický postup využitelný v jakékoli obci či mikroregionu.

1

DEMOGRAFIE

Ročníky, migrace, varianty vývoje

→

2

SÍŤ ŠKOL

Kapacity, spádovost, počty tříd

→

3

PROVOZ A AGENDY

Náklady podle činností, fixní × variabilní

→

4

BUDOVY

Stav, investice, využití prostor

→

5

SCÉNÁŘE

Finanční dopady, kvalita, harmonogram

VÝSTUP PRO STAROSTU

Co udělat, kdy, za kolik – a co se stane, když neuděláme nic.

Zobecněný postup z analýzy školství v Semilech; bez použití neveřejných výsledků či čísel.

CO BY SI MĚL DNES POLOŽIT KAŽDÝ STAROSTA

1. **Kolik dětí bude ve školách za 5 a za 10 let?**

2. **Kolik stojí jedno nevyužité školní místo a celá budova?**

3. **Jaké výdaje dokážeme skutečně změnit?**

Jde o to mít dlouhodobě udržitelné a kvalitní školy.

Pokud Vás zaujal náš přístup, můžeme Vám zpracovat komplexní analýzu na míru dle vašich potřeb a specifik.

MUNI ECON Institut veřejné správy

Kontaktujte & sledujte nás

Web: ivs.econ.muni.cz
Mail: ivs@econ.muni.cz
Tel: 775491682 nebo 778769632
FB: www.facebook.com/institutverejnespravyesfmu
LI: cz.linkedin.com/company/institut-veřejné-správy-esf-mu